

UCHWAŁA NR XII/71/19
RADY GMINY NOWE OSTROWY
z dnia 19 września 2019 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w gminie Nowe Ostrowy na lata 2019 – 2021

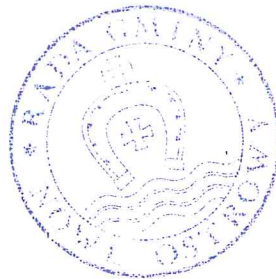
Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 506, 1309) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 1111, 924, 2245)

uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Nowe Ostrowy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Jacek Olesiński

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1111, 924) do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny.

Konsekwencją powyższego zapisu jest posiadanie przez gminę dokumentu, w którym wyznaczone cele i zadania mają zapobiegać marginalizacji i społecznemu wykluczeniu mieszkańców oraz tworzyć optymalne warunki dla prawidłowego funkcjonowania rodzin na terenie gminy Nowe Ostrowy.

W związku z powyższym taki dokument na kolejne lata 2019 – 2021 został opracowany i stosowne jest podjęcie powyższej uchwały.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Jacek Olesiński

Załącznik do uchwały nr XII/71/19
Rady Gminy Nowe Ostrowy
z dnia 19 września 2019 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
na lata 2019 – 2021
DLA GMINY NOWE OSTROWY

I. WSTĘP

Rodzina to podstawowa grupa społeczna, która początkuje wszelkie działania prawidłowego funkcjonowania społeczeństwa. Jest pierwszym i podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka. Powinna zapewnić mu bezpieczeństwo zarówno fizyczne jak i emocjonalne. Rodzina prowadzi do kształtowania tożsamości i postaw młodego człowieka oraz nadaje sens jego egzystencji. Z domu wynosi się własne przyzwyczajenia, nawyki, zachowania i etyczne odniesienia. W rodzinie rodzi się hierarchia wartości, kodeks postępowania: kształtuje się kręgosłup moralny dzieci i młodzieży.

Nawet niewielkie zaburzenie może powodować w rodzinie destabilizację. Destrukcyjne przerwanie łańcucha więzi rodzicielsko - opiekuńczych prowadzi do zakłóceń relacji międzyludzkich.

Oslabienie rodziny zarówno w sferze więzi rodzinnych, jak i w sferze materialno - bytowej wymaga podjęcia stosownych kroków ze strony państwa. Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Rosnące zagrożenia wywierają potrzebę tworzenia programu wspierania rodziny, która to stanowi „podstawowe środowisko życia i wychowania młodego pokolenia”. Wspieranie rodziny to jednocześnie rozwój i wspieranie społeczności lokalnej. W związku z tym Gmina od lat prowadzi działania pomocowe dla rodzin z dysfunkcjami. Wszelkie działania podejmowane na rzecz dobra dziecka i jego rodziny powinny być spójne i zgodne z potrzebami osób. Praca z rodziną winna być połączona z jej własną aktywnością. Organizując różnorodne formy pomocy na rzecz rodziny wieloprotymowej, należy konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. W rodzinie bowiem kształtuje się „kapitał ludzki”, który w przyszłości będzie tworzył społeczeństwo i wpływał na tempo jego rozwoju.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021 jest kontynuacją działań programu Wspierania Rodziny od 2016 r.

W świetle założeń ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, aby działania i decyzje względem rodziny były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji (pomoc społeczna, szkoła, sąd, policja). Konsekwencją powyższego zapisu jest posiadanie w gminie Nowe Ostrowy trzyletniego programu wspierania rodziny na lata 2019 – 2021.

Priorytetem będzie podejmowanie działań profilaktycznych i osłonowych, których celem jest zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu mieszkańców. Każdy świadczeniobiorca powinien mieć zapewnione wsparcie i posiadać pewność, że może je otrzymać w instytucjach powołanych do tego celu.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest tworzenie spójnego systemu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach niniejszego Programu zadania będą się koncentrować nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu umożliwienia mu powrotu do środowiska rodzinnego.

II. PODSTAWY PRAWNE DO REALIZACJI PROGRAMU

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 poz. 1111, 924).
2. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2018 r. poz. 1076).
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 ze zmianami).
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz.1390 ze zmianami).
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 ze zmianami).
6. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Nowe Ostrowy na lata 2014 – 2020.

III. DIAGNOZA

Gmina Nowe Ostrowy jest gminą wiejską, położoną w północno – zachodniej części powiatu kutnowskiego na granicy Mazowsza i Kujaw. Sąsiaduje z takimi gminami jak: Lubień Kujawski, Łanięta, Kutno, Krośnice i Dąbrowice.

Pod względem administracyjnym gmina podzielona jest na 16 sołectw obejmujących 23 miejscowości.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. obszar Gminy zamieszkuje 3.495 osób, wśród których 1.799 stanowią kobiety natomiast 1.696 mężczyźni.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowych Ostrowach wynika, iż w roku 2018 r. z różnych form świadczeń skorzystało łącznie 350 środowisk, tj. 1130 osób w rodzinach, co stanowi 33 % udziału osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności gminy.

Z analizy sprawozdań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowych Ostrowach oraz informacji uzyskanych od pracowników socjalnych wynika, że w latach 2017 – 2018 wzrosła liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej w postaci przydzielenia asystenta rodziny. Są to rodziny, które wymagają wsparcia w znacznie szerszym wymiarze aniżeli pomoc oferowana w ramach pracy socjalnej.

W Ośrodku zatrudniony jest asystent rodziny współpracujący z rodzinami, w których występuje bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.

Rodziny, którym udzielono wsparcia asystenta rodziny

2017 rok			2018 rok		
Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba dzieci
6	23	15	8	40	25

W roku 2017 w pieczy zastępczej według zasad sprzed 2012 roku przebywało 4 dzieci, według nowych zasad (ponoszenie odpłatności przez gminę) – 3 dzieci.

W roku 2018 według starych zasad 4 dzieci, a według nowych zasad 10 dzieci.

Szeroki zakres dysfunkcji w rodzinie wymaga wdrożenia szeregu form pomocy pozafinansowej np. w postaci poradnictwa specjalistycznego czy szeroko rozumianej pracy socjalnej oraz oczywiście indywidualizacji tych świadczeń a także instrumentów wskazanych w ustawie o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej np. asystent rodziny czy też rodziny wspierające.

Pracownicy socjalni i asystent rodziny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowych Ostrowach w ramach wykonywania swoich obowiązków podejmują działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, borykających się z różnorodnymi problemami.

Niejednokrotnie są to rodziny, które oprócz ubóstwa dotknięte są wieloma dysfunkcjami. Praca z takimi rodzinami wymaga od kadry pomocy społecznej wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania w podejmowanych działaniach.

Najczęstsze przyczyny nasilenia trudnych sytuacji życiowych, które stanowią przyczynę ubiegania się o wsparcie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowych Ostrowach

Powody przyznania pomocy	2017 rok		2018 rok	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	47	131	18	25
Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	0	0	0	0
Sieroctwo	0	0	0	0
Bezrobocie	102	356	101	235
Niepełnosprawność	68	137	69	139
Zdarzenie losowe lub sytuacja kryzysowa	0	0	0	0
Alkoholizm	30	98	28	85
Narkomania	0	0	0	0

Długotrwała lub ciężka choroba	15	26	10	23
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	42	133	40	140
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2	3	0	0

IV. ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA GMINY NOWE OSTROWY NA LATA 2014 – 2020. - Aktywna współpraca instytucji działających na rzecz rodziny. - Doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny. - Dobre rozeznanie środowiska lokalnego m.in. przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych. - Baza instytucji wspierających rodziny (w szczególności: policja, sąd, OPS, PCPR). - Profesjonalna praca służb pomocy społecznej. - Zatrudnienie asystenta rodziny (pomoc rodzinom przeżywającym trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych). 	<ul style="list-style-type: none"> - Brak mieszkań chronionych i socjalnych. - Wzrost liczby zadań zleconych samorządom gminnym. - Brak wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych. - Bezradność rodziców w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. - Brak współdziałania rodziców w zakresie edukacji dzieci. - Brak ośrodków wsparcia rodzin na terenie gminy. - Utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego (psycholog itp.).
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - Polityka państwa przyjazna rodzinom. - Spadek bezrobocia. - Zmiana mentalności społecznej w kwestii 	<ul style="list-style-type: none"> - Niespójne przepisy prawa. - Zanik więzi, tradycji rodzinnych, „pęd życia”. - Rozszerzenie zjawisk patologicznych

postrzegania rodzin dysfunkcyjnych. - Powstanie punktu konsultacyjnego świadczącego m.in. pomoc prawną, psychologiczną. - Współpraca rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu własnych problemów życiowych. - Ustanowienie rodzin wspierających. - Podnoszenie kwalifikacji przez asystenta rodziny. - Edukacja rodziców. - Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę. - Funkcjonowanie Zespołów Interdyscyplinarnych. - Realizowanie programów profilaktycznych promujących zdrowy styl życia.	(przemoc, narkomania, alkoholizm, uzależnienia). - Zaniechanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców. - Uzależnienie rodziców od pomocy społecznej oraz zjawisko „dziedziczenia biedy”. - Demotywacyjny charakter przyznawania świadczeń społecznych.
---	---

V. ADRESACI PROGRAMU

Odbiorcami działań ujętych w Programie są rodziny i dzieci zamieszkałe na terenie Gminy Nowe Ostrowy, przeżywające trudności w sferze opiekuńczo – wychowawczej oraz rodziny, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

VI. CELE PROGRAMU

Cel główny programu:

Tworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny i jej prawidłowego funkcjonowania.

Cele szczegółowe:

- Wspieranie rodziny w wychowaniu dziecka oraz w pełnieniu funkcji opiekuńczej i wychowawczej.
- Praca z rodziną w celu zapobiegania sytuacji kryzysowych.
- Zapewnienie bezpieczeństwa dziecku i rodzinie.

VII. REALIZACJA PROGRAMU

Cel szczegółowy 1: Wspieranie rodziny w wychowaniu dziecka oraz w pełnieniu funkcji opiekuńczej i wychowawczej.

L.p.	DZIAŁANIA	OKRES REALIZACJI	REALIZATOR	WSKAŹNIKI	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
------	-----------	------------------	------------	-----------	---------------------

1.	Wspieranie rodzin i dzieci przez asystenta rodziny lub pracowników socjalnych	2019 - 2021	Gmina, GOPS.	Liczba wspieranych rodzin.	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne.
2.	Organizowanie szkoleń, prelekcji, porad, warsztatów dla rodziców	2019 - 2021	PCPR, Placówki oświatowe, Poradnia Psych – Pedag. GOPS.	Liczba zrealizowanych szkoleń, warsztatów, porad.	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne.
3.	Indywidualne poradnictwo zawodowe, psychologiczne, pedagogiczne	2019 - 2021	Poradnia Psych- Pedag., PCPR, PUP Placówki oświatowe.	Liczba porad.	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne.
4.	Organizowanie konferencji dotyczących problematyki rodzinnej	2019 - 2021	Poradnia Psych. - Pedag. PCPR, GOPS, Placówki oświatowe, Gmina.	Ilość konferencji.	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne.
5.	Kursy, szkolenia, warsztaty dla pracowników instytucji wspierających rodzinę	2019 - 2021	Gmina, GOPS, PCPR, Zespół Kuratorskiej Sądowej, Placówki oświatowe.	Liczba szkoleń, kursów, warsztatów. Liczba uczestników.	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne.
6.	Praca socjalna polegająca na wzmocnieniu lub odzyskaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie	2019 - 2021	GOPS	Liczba rodzin objętych wsparciem w postaci pracy socjalnej	Środki własne realizatora działania, dotacja.

Cel szczegółowy 2 : Praca z rodziną w celu zapobiegania sytuacji kryzysowych

L.p.	DZIAŁANIA	OKRES REALIZACJI	REALIZATOR	WSKAŹNIKI	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
1.	Analiza sytuacji rodzin, których dzieci zagrożone są umieszczeniem w pieczy zastępczej	2019 - 2021	Gmina, GOPS, Placówki oświatowe, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Komisariat Policji.	Liczba analizowanych rodzin	Środki własne realizatorów działania.
2.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem	2019 - 2021	GOPS, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Komisariat Policji, Placówki oświatowe, PCPR.	Liczba monitorowanych rodzin.	Środki własne realizatorów działania.
3.	Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (w tym pomoc psychologiczna i prawna)	2019 - 2021	Gmina, GOPS, PCPR, Poradnia Psych- Pedag., Placówki oświatowe.	Liczba konsultacji. Liczba udzielonych porad.	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne.
4.	Organizowanie grup wsparcia (w razie potrzeb)	2019 - 2021	Gmina, GOPS	Liczba zorganizowanych grup wsparcia.	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne.
5.	Tworzenie, rozwój dziennych ośrodków wsparcia (w razie potrzeb)	2019 - 2021	Gmina, GOPS.	Liczba dziennych ośrodków wsparcia.	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne.

6.	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	2019 - 2021	Gmina, GOPS.	Liczba umieszczonych dzieci.	Środki własne realizatorów działania, dotacja.
----	---	-------------	--------------	------------------------------	--

Cel szczegółowy 3: Zapewnienie bezpieczeństwa dziecka i rodzinie.

L.p.	DZIAŁANIA	OKRES REALIZACJI	REALIZATOR	WSKAŹNIKI	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
1.	Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom zagrożonym kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej	2019 - 2021	Gmina, GOPS.	Liczba rodzin objętych pomocą.	Środki własne realizatorów działania, dotacja, środki zewnętrzne.
2.	Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej	2019 - 2021	GOPS, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej.	Liczba monitorowanych rodzin.	Środki własne realizatora działania.
3.	Organizacja wypoczynku dla dzieci z rodzin	2019 - 2021	Gmina, GOPS, Placówki oświatowe.	Liczba zorganizowanych form	Środki własne realizatora działania, środki

	dysfunkcyjnych			wypoczynku. Liczba uczestników wypoczynku.	zewnętrzne.
4.	Finansowanie funkcjonowania rodzin wspierających (w razie potrzeby)	2019 - 2021	Gmina, GOPS.	Liczba rodzin wspierających.	Środki własne realizatora działania, dotacja.
5.	Finansowanie kosztów szkoleń rodzin wspierających i asystenta (w razie potrzeby)	2019 - 2021	Gmina, GOPS.	Liczba szkoleń.	Środki własne realizatora działania, środki zewnętrzne.

1. Koordynator programu – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowych Ostrowach.
2. Miejsce realizacji – Gmina Nowe Ostrowy.
3. Okres realizacji – 2019 – 2021.
4. Realizatorzy programu:
  - Gmina Nowe Ostrowy
  - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowych Ostrowach
  - Placówki oświatowe z terenu Gminy Nowe Ostrowy
  - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie
  - Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Łęczycy
  - Komisariat Policji w Krośniewicach
5. Źródła finansowania Programu.

Finansowanie 3 – letniego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Nowe Ostrowy, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

VIII. MONITORING I EWALUACJA

Program będzie koordynowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowych Ostrowach. W ramach jego realizacji będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i zrekonstruują działania, które mają dać informację zwrotną pozwalającą na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie.

Wskazana jest ścisła współpraca pomiędzy instytucjami, organizacjami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznanych i ustalonych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny.

Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w

zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację.

Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie działań ustalonych.

Na potrzeby ewaluacji i monitoringu przyjęte zostaną m.in. wskaźniki zaplanowane w programie.

W terminie do dnia 31 marca każdego roku przedstawione będzie Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Jacek Olesiński